

กิตติพันธ์ ฉลอม, วรรณภา โบราณินทร์, ประภาศรี สามใจ, วิภาวดี เล่งอี, วิโรจน์ เล็งรักษา, กษมา นันถิณี, อรุณทิพย์ อุณหทรัพย์เจริญ, ฐิติพงษ์ ยิ่งยง

ทีมตระหนักรู้ (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 20 ระหว่างวันที่ 14-20 พฤษภาคม 2560 ทีมตระหนักรู้ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. เสียชีวิตจากการจมน้ำ 2 เหตุการณ์

จังหวัดเลย พบผู้เสียชีวิต 2 ราย เป็นเด็กหญิง อาศัยอยู่ หมู่ 2 หมู่บ้านเลิง ตำบลห้วยบ่อซืน อำเภอปากชม จังหวัดเลย จากการสอบสวนทราบว่า ผู้เสียชีวิตเป็นเพื่อนกัน รายแรก อายุ 5 ปี วัยน้ำไม่เป็น รายที่ 2 อายุ 8 ปี วัยน้ำเป็น วันที่ 10 พฤษภาคม 2560 เวลาประมาณ 09.00 น. ทั้งสองรายไปเล่นน้ำในห้วยน้ำผ่าน ห่างจากหมู่บ้านเลิง ยายของผู้เสียชีวิตรายแรก ได้เรียกและพากลับบ้าน จากนั้นเวลาประมาณ 12.00 น. ได้แอบหนีไปเล่นน้ำอีกครั้งกับผู้เสียชีวิตรายที่ 2 ต่อมาเวลาประมาณ 14.00 น. มีกลุ่มวัยรุ่นลงเล่นน้ำในบริเวณดังกล่าว ขณะที่เล่นน้ำรู้สึกเหมือนสัมผัสโดนร่างกายของมนุษย์อยู่ในน้ำ จึงได้แจ้งชาวบ้านที่อยู่บริเวณใกล้เคียง มาช่วยยกร่างผู้เสียชีวิต หน่วยกู้ชีพนำศพส่งชันสูตรที่โรงพยาบาลปากชม ที่เกิดเหตุเป็นแหล่งน้ำสาธารณะ ตั้งอยู่ห่างจากชุมชนและบ้านพักของทั้งคู่ประมาณ 500 เมตร ขณะเกิดเหตุไม่มีอุปกรณ์ช่วยลอยน้ำ สภาพแหล่งน้ำที่เกิดเหตุเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติ ไม่มีรั้วกั้น ใช้ทำเกษตรกรรม มีการขุดต่างระดับ ให้น้ำไหลตกลงในแอ่งบริเวณน้ำลึก วันที่เกิดเหตุน้ำลึกประมาณ 2 เมตร จากการศึกษาข้อมูลย้อนหลัง พบว่า ในปี พ.ศ. 2559 จังหวัดเลย มีรายงานผู้เสียชีวิตจากการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี รวมทั้งสิ้น 14 ราย

จังหวัดนครราชสีมา พบผู้เสียชีวิต 2 ราย เป็นเด็กชาย อายุ 6 และ 9 ปี อาศัยอยู่หมู่ 2 ตำบลด่านนอก อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา วันที่ 13 พฤษภาคม 2560 ผู้เสียชีวิตออกจากบ้าน แต่ไม่มีข้อมูลเวลาที่แน่ชัด จากนั้นเวลา 14.00 น. ชาวบ้านพบศพลอยในสระน้ำหลังบ้าน จึงนำศพส่งโรงพยาบาลด่านขุนทด ที่เกิดเหตุเป็นสระน้ำที่ขุดไว้เพื่อใช้ทำการเกษตร ทีมตระหนักรู้สถานการณ์ (SAT) กรมควบคุมโรค ได้แนะนำให้สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 9 จังหวัดนครราชสีมา ประสานโรงพยาบาลด่านขุนทด ลงพื้นที่สำรวจบริเวณที่เกิดเหตุ และประสานผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการปิดล้อม เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้อื่นลงเล่นน้ำในบริเวณดังกล่าว

2. โรค布鲁เซลโลซิส จังหวัดนครสวรรค์ พบผู้ป่วยเพศชาย

อายุ 46 ปี อาศัยอยู่หมู่ที่ 12 ตำบลพระนอน อำเภอเมือง อาศิพเกษตรกรเลี้ยงสัตว์ (เลี้ยงปล่อยุทธตามธรรมชาติ) สัตว์ที่เลี้ยง ได้แก่ แพะและแกะ 80 ตัว วัว 14 ตัว ไก่ 7-8 ตัว และห่าน 6 ตัว คอกสัตว์ ห่างจากแหล่งชุมชน 700 เมตร อยู่ด้านนอกตัวบ้าน ผู้ป่วยให้ข้อมูลว่า เมื่อเดือนตุลาคม 2559 มีแกะแท้งลูกแล้วเสียชีวิตประมาณ 6-7 ตัว จึงแจ้งไปยังปศุสัตว์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ ได้รับคำแนะนำให้เอาแกะไปขาย ผู้ป่วยจึงขายแพะและแกะทั้งหมดไปที่ตำบลเขาทอง อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ สำหรับสัตว์ที่ป่วยตายนั้น ได้ให้ญาตินำไปกำจัด (ไม่ทราบวิธีกำจัด) หลังจากนั้นผู้ป่วยเริ่มมีอาการไอ คัดจมูก เป็นๆ หายๆ มาโดยตลอด ในช่วง 2-3 เดือนที่ผ่านมา มีอาการไข้ หนาวสั่น และปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ จึงเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหัวครัก ตำบลพระนอน อาการไม่ดีขึ้น จึงกลับมารักษาที่เดิมอีกครั้งหนึ่ง ด้วยอาการเดิม จากการตรวจร่างกาย พบปอดมีเสียงผิดปกติ จึงส่งตัวไปรักษาต่อที่โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ ในวันที่ 5 พฤษภาคม 2560 ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการพบเชื้อ *Brucella* spp.

3. อาหารเป็นพิษจากการรับประทานปลาปักเป้า จังหวัด

ร้อยเอ็ด พบผู้ป่วย 4 ราย ทุกรายเป็นคนในครอบครัวเดียวกัน จากการสอบสวนโรคพบว่า วันที่ 16 พฤษภาคม 2560 ผู้ป่วยรายแรกนำปลาปักเป้าประมาณ 1 กิโลกรัม ที่จับได้บริเวณหนองน้ำกุดแซ่ หมู่ 7 ตำบลบึงงาม อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ไปให้ภรรยา (ผู้ป่วยรายที่ 4) ทำต้มยำใส่ใบมะขามอ่อน เวลา 07.30 น. ผู้ป่วยรายแรกเป็นเพศชาย อายุ 34 ปี อาศัยรับจ้างก่อสร้าง รับประทานต้มยำปลาปักเป้าก่อนออกไปทำงาน ต่อมาเวลา 08.30 น. เริ่มมีอาการปากลิ้น ชา แขนขาอ่อนแรง วิงเวียนศีรษะ จึงกลับมาบ้านพัก และพบว่าสมาชิกในครอบครัวกำลังรับประทานต้มยำปลาปักเป้าอยู่ โดยผู้ป่วยรายที่ 2 และ 3 เป็นเพศชาย อายุ 57 ปี และ 51 ปี รับประทานพร้อมกับเครื่องต้มแอลกอฮอล์ ผู้ป่วยรายที่ 4 เป็นเพศหญิง อายุ 47 ปี ซึ่งเป็นผู้ปรุงอาหาร ผู้ป่วยรายแรก นำผู้ที่กินต้มยำปลาทั้งหมดส่งโรงพยาบาล

ทุ่งเขาหลวง ระหว่างอยู่ที่โรงพยาบาล ผู้ป่วยรายที่ 2 3 และ 4 เริ่มมีอาการ ปากลิ้น ชา อาเจียน เวลา 10.00 น. ผู้ป่วยรายที่ 2 หมดสติ แพทย์ใส่ท่อช่วยหายใจ และนำส่งโรงพยาบาลร้อยเอ็ด เวลา 12.00 น. ผู้ป่วยรายที่ 1 และผู้ป่วยรายที่ 3 หมดสติ แพทย์ใส่ท่อช่วยหายใจ และนำส่งโรงพยาบาลร้อยเอ็ด พร้อมกับผู้ป่วยรายที่ 4 ที่ยังมีสติอยู่ เวลาประมาณ 18.30 น. ที่โรงพยาบาลร้อยเอ็ด พบว่า ผู้ป่วยรายที่ 2 ยังหมดสติ และใส่ท่อช่วยหายใจ ผู้ป่วยรายที่ 3 และรายที่ 1 เริ่มรู้สึกตัว แต่ยังไม่ใส่ท่อช่วยหายใจอยู่ ส่วนผู้ป่วยรายที่ 4 มีสติดี พูดคุยได้แต่มีอาการชาปากและลิ้น แขนขาอ่อนแรง ไม่ได้ใส่ท่อช่วยหายใจ จากการลงพื้นที่สอบสวนโรค ไม่พบผู้ป่วยเพิ่มเติม ทั้งนี้ได้แจ้งเตือนภัยโรคอาหารเป็นพิษจากการรับประทานปลาปักเป้าให้ประชาชนทราบ รวมถึงวางมาตรการป้องกันโรคในระยะยาวต่อไป

4. โรคไข้หวัดใหญ่ จังหวัดยโสธร พบผู้ป่วยเข้าข่ายโรคไข้หวัดใหญ่ จำนวน 42 ราย ทั้งหมดเป็นกลุ่มทหารใหม่ ค่ายทหารแห่งหนึ่ง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ส่วนใหญ่มีอาการไอ มีน้ำมูก ไข้สูง เจ็บคอ และปวดกล้ามเนื้อ เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลยโสธร จำนวน 3 ราย ไม่มีผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรง ผู้ป่วยรายแรกเริ่มป่วยวันที่ 9 พฤษภาคม 2560 เก็บตัวอย่างผู้ป่วยด้วยวิธี Throat swab เพื่อตรวจหาเชื้อสาเหตุ จำนวน 5 ตัวอย่าง ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการพบเชื้อ Influenza A/H1N1 2009 จำนวน 4 ตัวอย่าง ทีมสอบสวนโรคได้แนะนำให้แยกเรือนนอนผู้ป่วย และป้องกันตนเองอย่างเคร่งครัด เช่น สวมหน้ากากอนามัย แนะนำไม่ใช้แก้วน้ำร่วมกัน และล้างมือทุกครั้งหลังการสัมผัสผู้ป่วยหรือสิ่งของเครื่องใช้ผู้ป่วย เป็นต้น

*****

 รายงานโรคที่ต้องเฝ้าระวัง

ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 20

Reported cases of diseases under surveillance 506, 20th week

✉ get506@yahoo.com

ศูนย์สารสนเทศทางระบาดวิทยาและพยากรณ์โรค สำนักระบาดวิทยา
Center for Epidemiological Informatics, Bureau of Epidemiology

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคติดต่อที่สำคัญ จากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา โดยเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ๆ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2560 สัปดาห์ที่ 20

Table 1 Reported cases of priority diseases under surveillance by compared to previous year in Thailand, 20th week 2017

Disease	2017				Case* (Current 4 week)	Mean** (2012-2016)	Cumulative	
	Week 17	Week 18	Week 19	Week 20			2017	
	Cases	Cases	Cases	Cases			Cases	Deaths
Cholera	0	1	0	0	1	4	3	0
Influenza	803	643	521	292	2259	2380	24367	2
Meningococcal Meningitis	0	0	1	0	1	1	9	3
Measles	52	49	31	9	141	202	1712	1
Diphtheria	0	0	0	0	0	1	2	0
Pertussis	2	1	0	1	4	2	24	0
Pneumonia (Admitted)	3388	3113	2378	1463	10342	11409	84947	96
Leptospirosis	33	26	13	4	76	169	726	19
Hand, foot and mouth disease	443	351	293	165	1252	2269	18343	1
Total D.H.F.	523	501	514	206	1744	6592	11062	19

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานอนามัย กรุงเทพมหานคร และ สำนักระบาดวิทยา: รวบรวมข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศ ข้อมูลในตารางจะถูกปรับปรุงทุกสัปดาห์ วัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันควบคุมโรค/ภัย เป็นหลัก มิใช่เป็นรายงานสถิติของโรคนั้น ๆ

ส่วนใหญ่เป็นการรายงาน "ผู้ป่วยที่สงสัย (suspect)" มิใช่ "ผู้ป่วยที่ยืนยันว่าเป็นโรคนั้น ๆ (confirm)"

ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงย้อนหลังได้ทุกสัปดาห์ จึงไม่ควรนำข้อมูลสัปดาห์ปัจจุบันไปอ้างอิงในเอกสารวิชาการ

* จำนวนผู้ป่วย 4 สัปดาห์ล่าสุด (4 สัปดาห์ คิดเป็น 1 ช่วง)

** จำนวนผู้ป่วยในช่วง 4 สัปดาห์ก่อนหน้า, 4 สัปดาห์เดียวกันกับปีปัจจุบัน และ 4 สัปดาห์หลัง ของข้อมูล 5 ปีย้อนหลัง 15 ช่วง (60 สัปดาห์)

